

	Logg Brynjulf Dalland - del 2
	17.10.19. Studio 1 - Biblioteket. Intervju: Matre/ Enes - Logg: Barbro Matre
	https://vimeo.com/375595017
	Logg Brynjulf Dalland - del 2
00:00	Sprang i fjellet. Vi hadde 12 sauer. Jeg og naboen sanket sauene ned fra fjellet om høsten. Gikk i flokk.
01:15	Digresjon: Tilårskommen, hjulbeint og rund. "Kallen og katten" Jakob Sande.
01:35	Tvangslevering av kjøtt. Vanlige folk i bygden hadde fått verv. Høyet fraktet med skøyte. Mjøl, poteter, ved ble kjørt med fjordbåt til Bergen. Levde bra under krigen. Hadde mat.
02:35	Svartebørs. Byttet til seg. Ingen såpe. Ingen flyktninger hos oss. Eksplosjonen i Bergen 20. april 1944. Hitler sin bursdag. Raserte hele vågen.
03:37	Fridalen skole ble omgjort til sykelasarett. Mange ble skadet. Skoler ble ødelagt, barn flyttet på landet for å gå på skole. Ferdinand Rieber-Mohn kom til oss. Prestefruen ordnet en på min alder. Ferdinand var livredd tyskerne. Var hos oss til høsten 1944.
04:50	Likte seg godt. Var hos oss sommeren 1945, 1946, 1947. Mange ble sendt nordover.
05:48	Eksposjonen i Bergen: lest bøker om det. Omkom 130 stk. på Laksevåg. Holen skole. Fabrikkene.
06:18	8. mai 1945 var mor mi, en dreng og eg på åkeren og satt poteter. Visste ingenting. Det kom plutselig opp flagg uti bygden. Svær dag. Det var over. Og alt var lov. Og mor hadde lurt på hvordan det gikk med far.
07:47	Besteklærne på. Våge. Tett plass. Flaggstang på ungdomshuset. Norsk, amerikansk, engelsk flagg på stangen.
08:20	Ville tatt bilde. Hadde ikke film. Det gikk på svartebørs i Bergen. Alle jublet. Brente bål på kvelden. Sang.
09:25	Rutebil samlet dem som ikke hadde vært tro mot fedrelandet. Fraktet sørover med skøyte til Stord. De fikk gode jobber de som samarbeidet med tyskerne. Bilvasker på Laksevåg ble lensmann på Tysnes. Hadde bukkeskjegg.
10:15	Sang "Bukken var brokut og bukken var svart" om lensmannen.
10:40	Far min var amerikansk statsborger. Mor fikk etter de giftet seg. Konsul i Bergen. Jeg ble født amerikansk statsborger. Kom strengt brev fra lensmannen. På kontoret på bakeriet.
11:41	Josef Terboven. Øverste sjef for tyskerne i Norge. Begikk selvmord 7. mai (8. mai) med adjutanten sin. Bant seg sammen. Dynamittkubbe. Sprengte seg i uthuset. Veldig stygg. Ansvarlig for mange henrettelser på norske folk.
13:00	Lensmannen. Full uniform. Redd. Grini. Espeland. Ulven. Spurte om vi var spioner. Mor forklarer. Han godtok.
14:00	Julen 1943. Gudstjeneste julaften og juledag. Presten Hope. Reserve. Presten Årvoll fra Sørlandet havnet i krigsfangenskap. Opponerte. Tyske vernemakten. Kirken. Bedehus. Læreren min og.
15:05	Julaften. Preken. Lensmannen. Biskopen i Bergen. Peder Blessing Dahle skal holde høgmesse i kirken 1. juledag. Presten kunngjorde ikke. Det kom kun 5-6 stykker på høgmissen.
17:05	Papirmangel. Kjøpte brød hos bakeren. Samme brødposen så lenge den varte. Renvaska glass for å få hostesaft på apoteket.
17:54	Vrengte konvoluttene for å bruke om igjen. Limte med mjøl og vann. Glansbilder.
19:20	Fikk vite om krigen, hadde radio fra Amerika et par år ut i krigen. Men ikke strøm, rasjonering. 6V batteri. En liten fabrikk. Vann rant gjennom generator. Hadde strøm til fabrikken og et par butikker på Våge. Strøm på skolen. Batteriet ladet opp. Dro det på kjelke om vinteren. Trillevogn om sommeren.
21:00	Fagorganisasjon. Hansten. Fagbevegelsen. Terboven knekte og skaut. De opponerte. Streiket. Skulestreik. Lærerne ble sendt til Finnmark. Quisling. Ministerpresident. Inntrengere. Ikke skolegang. Omgangsskule på gardene et halvt år. De største underviste de yngre.

22:40	Skolegangen min. Analfabet av mindre. Hjemmelekser. Friminutter. Vinterstid. Etasjeovn. Fyrte i kammeret for ved. Gutane sagde ved. I friminutten. Bogesag. Jenter og gutter sitt ansvar for varm ovn. Koks. Jenter og gutter var fyrvoktere.
25:30	En dame i 60-årene fyrte til vi kom. Etterpå vårt ansvar. Lekke langball. Paradis. Satt jenter og gutter i lag ved pulten. Tett forhold. Vanlig at vi var i nærheten av hverandre. Matpakke. Melk på Hansaflasker. Ete maten inne.
27:40	Ikke sko under krigen. Tresko. Klogger. Kunst å springe i tresko. Older. Or.
29:00	Kjøpe julepresang til mor under krigen. Tyskerne betalte for korn. Hadde penger. Men fikk ikke kjøpe noe. Jeg kjøpte rottefelle til mor. 30 øre for Ukebladet. Samlet på julekort.
29:57	Ikke syarbeid, hustell eller sløyd på skulen. Jeg likte å snikre. Yrkeskolen. Boks til julekortene. Skjærebrett.
30:05	Hendingar i bygda. Edelt metall samles inn. Hitler ruster opp. Saus-skjeer. Kobberkjele. Bryllupsgave. Gjemte kjelen i en røys. Samlet sølvkronestykker. Gule regnklær. Spisebestikk. Verdifullt. Oppsamlerne fant ingenting.
33:15	Gutten vår (barnebarn) på 6-7 ville se plassen, kanskje vi hadde glemt det. Hadde ikke det.
33:35	Ransel. Skuleransel. Den var av papp. Vokset. Gikk i oppløsning første året. Bestemor laget ransel av oljetrøye.
34:53	Skoreimene av vokset papir. Nabo fra Harstad. Fisker. Fisket ål. Skinnet ble skoreimer. Holdt krigen ut.
35:35	Svartebørs. Fruen til doktoren kjøpte fløte, egg, jordbær av mor mi. Så fikk mor fin såpe som luktet. Kun til fest. Såpestykke. Kun en type tannkrem.
36:30	Vi hadde hund. Siko. Oppkalt etter tannkremen under krigen (Si-Ko). Brun. Hvit. En dag var den borte. Mor sa den døde. Begravet. 3-4 år senere ble jeg fortalt de måtte skyte den. Hadde ikke mat til den.
39:40	Var redd for nisser og troll. Asbjørnsen og Moe. Gnav. Ludo. Kvidde meg, skulle gå hjem. Sprang med treskoene i neven. Livredd for trollene. De var alle plasser.
42:30	Svartebørsen. De store bøndene solgte hele skrotter i byer. Oppga ikke alt de hadde. Gjemte de vekk. Betalte enormt godt for det. Storbøndene hadde masse penger.
43:45	En fra Sporveien fikk med seg en sekk med poteter. Kontroller i Bergen. Båt til Os. Bil til Nesttun. Gjennom en korridor på Nesttun, kontroll. Gikk av på Kalandseid. Over fjellet. Til Fløen.
45:10	Slektning i Bergen. Konfirmasjon. Fløte. Egg. Kontroll i Bergen. Mannskap kunne smugle det på land senere.
46:15	Svartebørs. Bonden fikk tjukk pengebok i neven for varer. Tyskerne visste ikke om det. Gikk under bordet. Alle pengene ble sanert etter krigen. Verdiløs. Merkene på rasjoneringskort hadde verdi. Nye norske penger. Beregnet på antall i familien.
49:45	Erik Brofoss Norges Bank sin banksjef. Pengesedler. Storting og styringsverk. Svart arbeid. Gikk opp i røyk.
51:05	Ingen godtet seg over andre sine feil. Solidarisk fellesskap i krig og fred.
52:20	Herdet av livet. Hardt arbeidsliv i bygningsfaget. 17 år. I Bergen. Ta det en annen gang.
52:50	Krigen. Rikelig med grønnsaker. Kjøkkenhager i byen. Bakgård. Kaniner i bur.
53:13	Onkel var drosjesjåfør. Sotra. Brattholmen. Han kjøpte til meg. Sykkel. Ski. Mikke Mus. Byting. Eggeglass inni eggeglass. Norsk flagg. Nisse. Han ble far min. Lærte meg opp. Fortalte mye løye.
55:00	Giftet seg med ei fra Fyllingsdalen. Høsten 1942. Løvås gård. Reiste tidlig. Skøyta Håvik fra Våge til Os. Bjørnefjorden. Nesttun. Tog. Kontroll. Sukkerhusbryggen. Laksevågferge. Hordaheimen. Gikk fra Laksevåg til Melkeplassen. Bunkerser.
56:53	Grenseboerbevis. Pass. Bilde. Stemplet av lensmann. Tysk. Norsk. Grønt.
58:20	Storetveit kirke. Bil med generator. Ved. Fyrte opp med karbin. Litt bensin. Vedsekk med knott. Damplokomotiv. Sælenvegen.
1:00:15	Langt til Storetveit kirke? Fyllingsdalen gamle Fana. Hovedkirken var Birkeland kirke. Soknet til Fyllingsdalen. Gikk over isen på Nordåsvatnet til kirken.
1:01:04	I Bergen med mor. Helleneset. Søster til bestemor. Under krigen. Mørklagt. Blendingsgardiner. Gavl. Kammers. Rullegardin. Bekmørkt. Gatelys. Skjerm som lyste ned. Bilene halve lys lyste ned.

1:02:28	Gledet meg til byturer. Forstod ikke alvorret. Kjøre med trikken. Glasknag i Helleveien. Helleneset. Kornsilø. Lunde Bokhandel. God tilgang på bøker.
1:03:38	Reksteren på Tysnes. Evakuert vekk. Bare tyskere. Reiste til Os. Tannlege. Frisør. Ungdom beskyldt for å kutte telefonledning til Reksteren. Gestapo-huset. Telefonlinje. Håndjern.
1:04:55	Jenter strikket gensere, sokker, votter med hakekors. Solkors. Foreldre nazisympatisører. To ungdommer herset med dem. Tatt og sendt til Bergen. Hard medfart. Døde kort tid etter krigen. Midt i 20-årene. Jeg fikk vite dette i etterkant.
1:06:25	Quislinger og Jøssinger.
1:08:33	Han som skjøt ned Blücher uten ordre fra høyere hold ble stilt for retten etter krigen. Fikk ikke straff. Konge og regjering kom seg vekk.
1:09:00	Vi levde som Jøssinger. Samle inn sauene på høsten. Fant et A5 ark. Bilde av Kong Haakon. Alt for Norge. Farger. Lang tale fra kongen. Opprop. Kom hjem med flyveblad. Farlig. Ikke si til noen. Sladrekjerring. Blekkeske. Sigarer. Gjemme det i veggen. Bak en stein. Lå der til freden kom. Har det enda.
1:11:45	Bergens Tidende. Intervjuet en engelskmann. Bombet i Ulvik. Beordret ut. Tyskerne skulle bygge svær by. Kraftverk. Krigsmateriell. Ulvik avstengt under krigen. Ruiner.
1:13:10	Slepp med flyveblad over Vestlandet. Kopi av flyvebladet. Fikk brev fra han som slapp dem over Tysnes.
1:15:20	Sperreballong. Fjordbåtene på kryss og tvers. Bergen var minelagt. Askøy. Kvarven. Ubåtbunker. Vaier med sperreballong. Bomben traff sperreballong, falt i sjøen.
1:16:38	Sov på kammerset, mor mi og eg. Oktober 1943. Digert smell. Vestrefjellet. Sperreballongen kunne dekke 2 x handelshuset på Våge. 2 etasjer.
1:18:05	Gikk med naboenta til skulen. Men ikke hele veien. Da kunne hun bli mobbet.
1:18:39	Hester. 50-60 tyskere bar ned sperreballongen. Stykkevis og delt. Engelsk sperreballong. Lå mye igjen. Sydde om til regnfrakker. Lyseblå. Silke.
1:21:10	Sperreballong slitt seg løs i England. Nordsjøen. Fjellet. Hengt seg fast. Eksploderte over ei ur.
1:21:45	Tysnes. Dalland. Våge. Øy. 3500 innbyggere når jeg vokste opp. 1900-tallet 5000 innbyggere. Idag 2800. Jordbruksskatt. Herredskasse. Under krigen. Uggdalseidet. Forsikringer. Herredskasserer. Kvistværelse. Kommunehus. Finansfolk idag.
1:23:30	En doktor. Bil. Bensin. Kom på kvelden. God tid. Nybø.
1:24:30	Doktoren sin vits fra preikestolen.
1:26:38	Bestefar vasket hår i brakalåg (briskelåg/einerlåg). Grønnsepe. Ga brakalåg til sauer og kyr. Dårlig i magen. Inge dyrlege. Kun kvakksalvere.
1:28:40	Alltid god tid under krigen. Ikke TV. Ikke radio.
1:29:06	Del 2 slutt.